

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
TELÉFONO 4115 - BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. - ESTRANGER, 2'50

El feto de l'amnistia

—No; no'l vui aquest gastament. Que'l tornin al ventre de sa mare.

"L'esquadra de Cervera"

Aquest nom s'havia donat, humorísticament, a la mitja dotzena de prohoms procedents del nacionalisme republicà, que en aqueixos últims temps han anat efectuant evolucions estranyes.

Després de veure el que darrerament hem vist, compremem el fracàs de la difunta famosa Esquerra. No podia ésser que amb gent així s'anés a altre lloc que al desastre més complet.

Mireu-ne un: En Rodès fa de perfecte ministerial, i fins d'alabarder del Govern en l'assumpte Urzáiz.

Mireu-ne un altre: En Salvatella és elegit diputat per Granada, la bella, i pel dolç article 29.

I d'altres coses veurem en aquest ram.

Era fatal: «l'esquadra de Cervera» estava destinada al desastre. Quina llàstima que el poble de Catalunya no hagi conegut més aviat a aqueixos homes aprofitats!

La paraula lletja

OT el macís edifici del Congrés va tremolar quan un ex ministre, el senyor Urzáiz, va dir la paraula lletja: Prevaricar...

Una tempesta parlamentaria poques vegades vista es va produir en aquell lloc, que tantes tempestes ha vist. I els diputats, els de les oposicions i els adictes, els de les minories i els de la majoria, van sentir també el fort tremolor. El banc blau talment semblava una barca sorpresa pel tràngol.

Perquè? Perquè?

En Castrovió—l'únic diputat que va tenir la noblesa de defensar a l'Urzáiz, que s'havia quedat sol en mig de les forces desfermades de la Cambra—va fer notar que mil coses greus s'havien dit allí.

Prevaricar... Oh, quin horror! I què vol dir prevaricar? Vol dir faltar conscientment a la llei, el qui exerceix un càrrec públic. El fet és lleig. Però el que escandalitza als purs diputats—fins al senyor Rodès—és la paraula lletja, la paraula maleïda: Prevaricar...

Al fet, ja fa temps que s'hi han acostumat els polítics d'Espanya. Però a la paraula no s'hi poden acostumar. És una droga de gust infernal, que cal donar la barrejada amb sucre. El senyor Urzáiz, home aspre, i al qual no agrada el dolç, va servir la droga tal com és, sense ensucrar, i de aquí va venir la formidable tempesta.

Això no podia quedar així. Calia fer una cosa o altra. La conducta del senyor Urzáiz era intolerable en absolut. ¿Com quedaven l'honor del comte de Romanones? ¿Com quedaven l'honor dels ministres, acusats pel senyor Urzáiz de prevaricació? No n'hi havia prou amb fer passar per boig a l'agressiu personatge. No era satisfactoria aquella fórmula còmoda que altres vegades s'emplea i que consisteix en «no fer-ne cas». Davant de la situació creada, heus aquí que el senyor Villanueva, president del Congrés i successor del senyor Urzáiz en el ministeri d'Hisenda, va creure del cas contestar les acusacions. ¿I quina va ésser la tesi del senyor Villanueva? ¿La de que el Govern no va prevaricar? Res d'això. La seva tesi va ésser que en el punt a què es referí el senyor Urzáiz, tots els Governos havien prevaricat. Tesi magnífica! Argument invulnerable! L'èxit del senyor Villanueva ha estat immens.

I això, senyors, ha succeït en el país anomenat Espanya, en l'any 3 de l'era de la però Teddy el brau, el dominador, ha estat neutralitat.—FULMEN

HUGUES

o puc resignar-me a que el president elegit pel poble nord-americà, porti aquest nom encara sense entranya. Darrera d'ell, com un [Mefistòfel bò, redreço la silueta cantelluda i gesticuladora d'En Roosevelt. Perquè Hugues serà el triat, l'elector. Set mil·lions de Teddys han aixe-

cat damunt les seves voluntats, una voluntat representativa. I aquesta s'anomena Hugues, com podria portar una altre denominació imprecisa i incolora. Però el Gran Elector, ha estat el Gran Elegit. El cor d'En Roosevelt s'ha ficat dins el pit enorme de la república meravellosa.

El havia acusat an En Wilson d'haver aprofitat tots els sentiments inferiors del poble americà. Entre la justícia que exigien els 1.300 viatgers ofegats del *Lusitania*—entre ells 200 criatures de menys de dos anys—i les productives transaccions mercantils es decantà per aquestes. Entre l'honor i el dollar, preferí el dollar. En Wilson era digne de presidir els destins d'un poble europeu decadent, no per una democràcia en permanents desposoris amb la força i amb l'exaltació. Walt Wiltman, no havia comptat per a Wilson, i els tocinares de Xicago triomfaven sobre la tradició republicana. Aquestes recominacions, En Roosevelt les anà cridant des de New York a Sant Francesc, des de Tampa a Sant Pau. I l'alçament contra el president que's volia desentendre de totes les altes solidaritats, s'ha produït.

Quina exemplaritat ens ofereix aqueixa democràcia, en la qual per a res han influït les propagandes estrangeres! Ha estat acusada de freda aprofitadora de les angúnies europeas, ha escoltat els sarcasmes dels que creïen que en ella no s'atenia a cap altre valor que al del numerari; ha presenciat l'apoteosi mofeta de l'oncle Sam, i quan el món desconfiava d'ell, quan ha escoltat davant dels seus ports les canonades dels submarins, fins a França es creia en la reelecció previsor de En Wilson, sorgeix l'Hugues victoriós, com un rept. I Teddy saluda al nou president militarment, prest a decorar el seu xamberg de caçador de lleons amb l'escarapela dels soldats de 1783 i 1861, les dues grans guerres de l'Unió, l'una per la llibertat de la terra, l'altra per la dels homes. ¿Presenciarem ara la tercera, per la Justícia a fer sobre els trencadors de tot decor humà i de tot respecte a les lleis eternes?

No és pas que Hugues pretengui iniciar una política belicosa, car davant d'En Wilson pacifista, ell clama també per la pau. Mes les agressions i àgravis alemanys no's deturen, i l'Hugues no vol més que en les notes d'En Wilson, posar tota la fortalesa ianqui. La pau sí, però honestament. Si els crims es tornen a reproduir, si a les demandes nordamericanes, responen les evassives alemanyes, si els submarins reincideixen en les seves feines crudels, aleshores, l'Hugues cercarà les tradicions diplomàtiques en aquells presidents heroics que abans posaven les doctrines als balanços.

Aquestes eleccions presidencials incorporen definitivament el Nord, al Sud d'Amèrica, en el sentiment adversari d'Alemanya. Tota Amèrica segueix darrera de les banderes de França. I aquí resta Espanya encongada d'espalles al món, menyspreuada per l'Amèrica Llatina, que deuen sentir com mai l'alegria de la seva lliberació. Ruben Darío ja no podria repetir els seus apòstrofs contra els Estats Units. Quan se movien, tremolaven els Andes. Eren l'enormitat organitzada, els bàrbars saxons, xafant, elefantiacs, tots els idealismes. I Ruben, com a jutge suprem, els hi presentava Déu, que no podia perdonar-los i amb el qual haurien de comptar.

Però els Estats Units s'han reconciliat amb Déu.—PARADOX

Conte de nois

El Roig, En Barbassa i l'Escolà, eren tres lladres de camí ral, que tenien esparverada tota la comarca. No perdonaven a ningú i despallaven a tothom, encara que el vianant fós un infeliç d'aquests que si un ral porten l'ofereixen desseguida, posant-hi per torna bona cara.

Alguna volta també s'havien barallat ells amb ells, però, quan es presentava l'ocasió, de saquejar a un veí, s'avenien com els gitano a fira.

Un dia, gandulejant com molts dies, carretera enllà, varen topat amb una pobre nena que s'entretenia collint flors al marge del camí i atipant-se de mores.

Sense consideració a la tendra edat i a la santa innocència d'aquella pobre noia, el Roig, En Barbassa i l'Escolà, li robaren quan portava, deixant-la tant nua com vingué an aquest món.

El Roig, va quedar-se amb les arracades d'or que duia aquella pobre nena; En Barbassa, va robar-li un anellet de diamants, i l'Escolà, s'endugué el vestit. La pobre noia fugí avergonyida camps a través.

Després d'aquella malifeta, passaren anys i anys. Al cap de molts, En Barbassa, va renyir amb els seus companys i aquests en una de les batusses que varen tenir, varen pendre-li al Barbassa l'anell de diamants que havia conservat curosament.

El Roig i l'Escolà, anaren a cercar a la nena robada i li digueren:

—Ja veus si som bona gent, que anem a tornar-te lo que't fou injusta i barbrament expoliat. Aquí tens l'anell que el ferotge Barbassa va robar-te.

La nena obrí uns ulls com unes taronges. Després preguntà:

—I les arracades? I el vestit?

El Roig s'indignà al sentir aquesta pregunta tan innocent i tan natural.

—¿Encara no estàs contenta, després que't tornem l'anell? Si ets lo agrada que hauries d'ésser, ara ens ajudaràs en la nostra tasca de despollar al pròxim. I, prepara't, que si no ho fas de grat, tindràs de fer-ho per força.

I així provaren la seva magnanimitat i la seva bonhomia el Roig i l'Escolà.

Aquest conte poden contar-lo els nostres llegidors als germanòfils que alaben el *gest* d'Alemanya i Austria, concedint l'independència a la Polònia russa.

La part de la Polònia amb que varen repartir se-la, continuen quedant-se-la generosament.

JEPH DE JÉSPUS

ESPAÑAS DE ALLENDE

MÉJICO

Estos días se han celebrado en Méjico grandes tumultos. Decimos que se han celebrado, porque los tumultos son las fiestas de los mejicanos. Es su manera de expansionarse y de manifestarse, los mejicanos no han salido todavía de la prehistoria y de la prebarbarie, son una nación de pecaris o de antropopitecos, y si no chillan, si no pegan tiros, si no cometen desmanes, les parece que no se divierten. Esta vez, como otras muchas, la atracción precipua del programa, el principal desahogo de esos antropófagos han sido los mueras a España, a los gringos y a los gachupines. Y menos mal que no les ha dado por pasar a cuchillo, por desmandolar a los compatriotas nuestros que tienen la desgracia de andar aún por allí. Será porque los han exterminado ya a todos, porque no queda ninguno por escabechar.

Esos americanos afrentan nuestro idioma. Ese Méjico es la deshonra, no sólo de nuestra raza, sino hasta del linaje humano. Mé-

jico se halla actualmente mucho peor que antes de la conquista. Pues no eran poco más decentes los indios, aun los de las tribus apaches, que toda esta canalla de hoy. Si llega a sospecharlo Colón, no descubre a América.

Se comprende que nos maldigan y que nos odien los filipinos y los cubanos. El recuerdo de nuestras tropelías está fresco en aquellas islas. Weyler y Nozaleda aun no han muerto. La sangre de Rizal y de los estudiantes de la Habana todavía no se ha secado. Y Polavieja, el maldito, ha dejado retoños. Pero, los mejicanos, los malos hijos, los perversos descendientes ¿por qué nos aborrecen? Ellos son mucho más cerriles y montaraces que nosotros. El matonismo navajero y el gladiodorismo taurino hacen más estragos allende, que aquende el Atlántico. Aquí todavía no asesinamos a uno porque no nos gusté la pipa en que fuma, como cuentan que hizo allá Díaz Mirón en los días de Porfirio, ni puede un taurómaca raptar impunemente a una niña y violarla, como se dijo no ha mucho que hizo Gaona en su tierra. Los mejicanos son infinitamente más brutos que nuestros indígenas. Fuera de la capital, es difícil encontrar nadie que sepa leer. Y en algunas provincias no hablan: jadran.

A este atraso es principalmente debido el odio que a nosotros, como a todo extranjero, nos tienen, y el estado de salvajismo afronegro en que el país ha caído. La revolución inicial ha sido deshonrada, ha sido ahogada en sangre y en robo, y aquel primitivo movimiento político-social ha degenerado en un faccionismo desconocido hasta ahora y en un bandidismo sin ejemplo. Lo de Méjico no es una revolución. Es una anarquía, pero no de anarquistas, sino de criminales y bandoleros. No hay ideas. Todo son bestialidades desbordadas, bajas pasiones campantes y sueltas. Pandillas de asesinadores señorean el país, y hacen de él mangas y capirotas.

De lo que allí ocurre no se sabe casi nada en Europa—me decía ha poco una dama muy inteligente y muy bella, recién llegada de allá.—Ya se cuidan los generales victoriosos de que no pase la frontera ni trascienda nada que a ellos no les convenga. Nadie se puede imaginar tampoco lo que allí sucede. La tropa, reclutada entre la gente de peor vivir, compuesta casi toda de pelados, de mulatos sanguinarios, vive en pleno desenfreno. Los jefes, como la necesitan, tienen que consentirle todo y hacer la vista gorda sobre todos sus desafueros. En la capital la inseguridad es tal, que nunca sabe uno si dentro de una hora estará vivo. La soldadesca toma cuando le parece, por salto las casas, echa a patadas o a sablazos a los dueños, y se instala en ellas, o las saquea y se va. Cuando ven venir por la calle un automóvil, lo paran apuntando al *chauffeur* con el revólver, despiden con malos modos al amo y ocupan ellos el coche. Pero, esto no es nada. Lo peor es cuando están aburridos, y para sacudirse el esplín, empiezan a hacer apuestas sobre quien se atreve a matar de un pistoletazo a tal mujer que está en un balcón, o a tal comerciante que se halla en la puerta de su tienda. Y cuando detienen al primero que encuentran, y se les antoja dispararle tiros en los pies hasta que se mueren de risa al ver los saltos y las congojas de la víctima. A esto lo llaman hacer bailar a uno. Hay cosas que ni se pueden referir, porque parecen inverosímiles. Por ejemplo. Un carrancista se hace limpiar las botas por un chiquillo, y, para pagarle a éste el servicio, antes de que se levante del suelo, le descerraja un tiro en la cabeza y lo deja seco. Aquellos brutos ya se ponen plumas en la frente, como los salvajes; pero, aunque llevaran zarcillos en la nariz, sería poco. Pues lo que no molesta es el espionaje. A lo mejor van dos amigos a paseo, y se les junta un desconocido, y los acompaña hasta que le parece. Y ¡ay si protestais o si os escapa una censura para el gobierno! Antes de ventituro horas se os despena fusilándoos o ahorcándoos. Con cualquier pretexto y sin pretexto ninguno también, se os detiene, se os juzga y se os condena a muerte. Con no menor facilidad se os registra y se os despoja de lo que llevais encima. A uno que le encontraron municiones lo enterraron hasta el cuello, le llenaron la boca de cartuchos explosivos, y jugaron con la cabeza de aquel infeliz al blanco, hasta que los cartuchos estallaron y le volaron los sesos. Atrocidades mucho

La sessió tumultuosa

- Què és aqueix escàndol gros?
- Són els pares de la pàtria
que's barallen per un òs.

Cridaires populars

- ¡Plata y... cobre!...

de morir per un obús imprudent que va caure a quatre passes de la comitiva. Tota l'esperança de la esquerra en perill!

- Què vareu sentir?
- Un buid—respon l'Hurtado.—Una sensació igual a si ens buidessin.

Els amics han ofert un sopar íntim a l'Hurtado per a que expliqués el succés insòlit. I oh poder de la guerra! L'Hurtado, tan sùtil, tan home de ciutat i de sosegades meditacions, haurà començat a parlar: «Les bales ploïen, però nosaltres...»

Diu que volen reorganitzar la policia de Barcelona.

A nosaltres no ens enredaran pas. No és pas la policia lo que han de reformar, sinó més per amunt.

Ironies d'En Lerroux?
Els radicals han ofert l'escenari de la «Casa del Pueblo» als Autors Catalans, per si hi volen estrenar comedies i drames.

Es d'agrair l'oferta, però ens assalta un dubte: ¿ja l'entendran al teatre català, els súbdits de don Alacandró?

Si allí quasi tothom és foraster!
En Maura va sentir fàstic l'altre dia al Congrés.

Veiam què'n surtirà d'aquests fàstics. *El parto de los montes.*
Tremolem!

Els canonges de la nostra Catedral han canviat ja els hàbits d'estiu pels d'hivern.

Qui pogués dir-ho igualment!...
El qui no està bé d'argent no pot viure tan calent com els canonges.

Finalment tots estem d'acord.
Ja hem admés el Decret i ja s'ha fet el consorci.

Ara lo que cal és que vigilem tots per a que aquest consorci no's converteixi en *conzorra*.

El *abuelo* Giner ha presentat un projecte de llei pel qual els diputats provincials no puguin ésser reelegits sinó cada quatre anys.

La cosa sembla que va contra En Prat de la Riba, perquè es vegi obligat a deixar la Mancomunitat.

Si acàs els surt bé aquest tret, ells ja ho tenen calculat; faràn desbancà an En Prat i nombraran... a l'Ullé.

En Vila Marieges vinga donar conferencies. Sembla que al Consistori no'l deixen parlar. Ja saben lo que fan els regidors!

Ex!
El jove Salvatella s'ha deixat elegir diputat per Granada per l'article 29. ¿I doncs aquella brometa que feiem an En Sol i Ortega per lo de Guadalajara?

Amb aquests números acabats en nou, l'ex federal arribarà molt lluny. Però... Però permeti'ns que no li alabem el gust.

Turquia contra Alemanya?
Una colla de 500 turcs intentà assaltar, dimecres, el consolat d'Alemanya, pel fet de no rebre els socors que aquest els havia promès.

Socors d'Alemanya!... Per ella se'ls necessita!

Serà curiós això. Nosaltres no hem gosat reclamar als prussians per lo dels submarins, i ara els turcs, els seus al'liats, ens venjaràn la ofensa.

Dimecres passat varen correr alarmants rumors del naufragi del *Terror*, un barco de guerra espanyol. Lo qual no tindria res d'estranyar, car tots sabem la sort de la nostra marina en temps de pau.

Però més tard se desvanesqueren els rumors. De La Coruña telegrafiaren dient que'l caça-torpeders estava salvat.

Acontenteu-vos, doncs, espanyols!
Continuem amb el *Terror*.

El popular *Llapissera* ens abandona per a anar-se'n a Amèrica.

Aconsolem-nos pensant que aviat ne vindrà un altre.

Treballs tentaculars.
Se diu que la *Lliga Regionalista* està a punt de convèncer an En Roig i Bergadà per a que formi en les seves files.

Aiça popl... que tot ho arpegueu!

Avui fa vuit dies morí a Barcelona, repentinament, a l'edat de 68 anys el veterà federalista Ramon Lostau i Prats.

Fou voluntari contra els carlistes i lluità tota sa vida pels ideals democràtics i republicans. Actualment era secretari del Comitè Municipal Federalista.

Descansi en pau.
De Cardona escriuen que ha 'pres possessió de un beneficiat d'aquella parroquia un capelà que's diu mossen Peix.

Ja cal que's trfi una majordona ben magreta; un bacallà sèc, o sinó quan arribarà la Quarisma, la gent murmurarà amb raó.

Carn i peix?... quina barreja!

Un dels obsequis que se'ns vol fer als barcelonins amb motiu del viatge del rei, sembla que serà regalar-nos la muntanya de Montjuic.

La muntanya de Montjuic?
Ai, ai! que no és nostra?

No'n fa pocs d'anys que la tenim al ventre, pesant-nos damunt del paidor!...

Pobres: ja us han fet la llei:
Ja us han apujat el cà.
Ara ja podreu cridar:
«Viscal... Viscal... Visca el Reil!»

El petit Miranius pregunta a la seva avia:
—¿Com és que demanem a Nostre Senyor el pa de cada dia i no li demanem per a tota la setmana?

—Perquè Nostre Senyor és molt bò i sab que a ningú li agrada el pa sèc.

Els carlins d'Ulldecona funden un casinet. I per a que sigui ben popular i ben concorregut han establert cuotes de cinc cèntims.

Aquests seràn socis *caliquenyos*.

A la Muntanya de Montserrat s'hi ha inaugurat un nou Misteri; el darrer. Un *misteri* que, si és com els altres que hi havia, deu ésser d'un mal gust artistic extraordinari.

Però és allò que's diu: acabats els Misteris, acabades les almoines, i això si que no és un *misteri* per ningú.

Però no s'acabarà aquí.
Els rei, sempre barrinen nous misteris per a explotar.

L'excel·lentíssim senyor Director de Comunicacions don Josep Francos Rodriguez, ex-governador de Barcelona fou molt obsequiat a Granollers, amb motiu de l'inauguració de la Xarxa Telefònica.

Entre'ls obsequis, cal remarcar un pet de *Segadors* que li dedicà la societat coral.

Vaia un obsequi!

Mentres Voltaire estava revisant, al objecte de corregir-los, els escrits del rei Frederic, de Prussia, el general Maustein pregà al cèlebre filòsof que dongués una mirada a una memoria que acabava d'escriure.

En Voltaire, malhumorat:
—Deixi-ho aquí al damunt. El rei m'ha enviat la seva roba bruta per a que li rentés, amb això la de vostè s'haurà d'esperar.

APRENENT LLIBRETER
guanyant setmanada. Se li donarà plaça si té bones referencies i sab llegir i escriure.
Rambla d'el Míg, núm. 20 :: Llibreria López